

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ενίσχυση της ασφάλειας πλοίων, λιμενικών εγκαταστάσεων και λιμένων και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νοσχ σκοπεύει τη διασφάλιση της εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 725/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31.3.2004 για τη βελτίωση της ασφάλειας στα πλοία και τις λιμενικές εγκαταστάσεις (ΕΕ L 129/29.4.2004, σ. 6-91), και την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2005/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26.10.2005 σχετικώς με την ενίσχυση της ασφάλειας των λιμένων (ΕΕ L 310/25.11.2005, σ. 28-39) [βλ. αιτιολογική έκθεση και άρθρο 1 Νοσχ].

Ο ανωτέρω Κανονισμός (εφεξής «Κανονισμός») επιβάλλει τη θέσπιση μέτρων για τη βελτίωση της ασφάλειας στα πλοία και τις λιμενικές εγκαταστάσεις και καθιερώνει κοινούς κανόνες για την ερμηνεία, την εφαρμογή και τον έλεγχο εντός της Κοινότητας των ειδικών μέτρων για την ενίσχυση της ασφάλειας στη θάλασσα τα οποία υιοθετήθηκαν από τη Διπλωματική Διάσκεψη για τη ναυτική ασφάλεια [Λονδίνο 9-13.12.2002, αποφάσεις 1 και 2/12.2.2002 -τροποποιήσεις στη Διεθνή Σύμβαση του 1974 για την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα (Σύμβαση SOLAS) και Διεθνής Κώδικας για την ασφάλεια πλοίων και λιμενικών εγκαταστάσεων (Κώδικας ISPS)]. Το κοινοτικό ρυθμιστικό πλαίσιο συμπληρώνεται από την ως άνω Οδηγία (εφεξής «Οδηγία»), η οποία επιβάλλει στα κράτη μέλη τη θέσπιση μέτρων ασφαλείας για τους λιμένες.

Η χώρα μας κύρωσε με το π.δ. 56/2004 τις τροποποιήσεις της Διεθνούς Σύμβασης περί ασφάλειας της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα (βλ. ν. 1045/1980, όπως ισχύει), οι οποίες υιοθετήθηκαν από την ανωτέρω Διπλωματική Διάσκεψη.

2

Με το προτεινόμενο Νοσχ επιδιώκεται η εκπόνηση εθνικού σχεδίου υλοποίησης του ανωτέρω κανονισμού προκειμένου περί της επίτευξης του κοινοτικού στόχου της ασφάλειας των θαλάσσιων μεταφορών της Κοινότητας, των πολιτών που τις χρησιμοποιούν και του περιβάλλοντος ενώπιον απειλών διάπραξης σκόπιμων παράνομων ενεργειών, όπως τρομοκρατικές ενέργειες, πειρατεία ή άλλες αντίστοιχες πράξεις [βλ. αιτιολογική έκθεση και άρθρο 1 Νοσχ, σχετικώς δε αιτιολογική έκθεση του Κανονισμού σημ. (14), και άρθρο 18 της Οδηγίας]. Ειδικότερα, με τις διατάξεις του προτεινόμενου Νοσχ ορίζονται ο σκοπός και το πεδίο εφαρμογής του (άρθρα 1 και 3), καθορίζονται οι αρμόδιες αρχές για την ενίσχυση της ασφάλειας των πλοίων, των λιμενικών εγκαταστάσεων και των λιμένων (άρθρα 2 και 4), θεσπίζονται υποχρεώσεις για τους φορείς διαχείρισης και εκμετάλλευσης των υπό ελληνική σημαία πλοίων και τους φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμενικών εγκαταστάσεων της επικράτειας (άρθρο 5), συνιστάται Συμβουλευτική Επιτροπή Ναυτικής Ασφάλειας (Σ.Ε.Ν.Α.) με γνωμοδοτική αρμοδιότητα ως προς την αναγκαιότητα αλλαγής του επιπέδου ασφάλειας και λήψης πρόσθετων μέτρων ασφάλειας σε περίπτωση απειλής ή πληροφορίας για απειλή κατά της ασφάλειας ελληνικών πλοίων, λιμενικών εγκαταστάσεων και λιμένων της επικράτειας (άρθρο 6), και ρυθμίζεται η εκπόνηση μελετών αξιολόγησης της ασφάλειας πλοίων, λιμενικών εγκαταστάσεων και λιμένων, όπως επίσης η εκπόνηση σχεδίων ασφάλειας (άρθρα 7 και 8). Θεσπίζεται, περαιτέρω, υποχρέωση ορισμού Υπευθύνου Ασφάλειας Εταιρίας (Υ.Α.Ε.) και Αξιωματικού Ασφάλειας Πλοίου (Α.Α.Π.), Υπευθύνου Ασφάλειας Λιμενικής Εγκατάστασης (Υ.Α.Λ.Ε.) και Υπευθύνου Ασφάλειας Λιμένα (Υ.Α.Λ.) με τους αναπληρωτές τους, και ορίζονται οι αρμοδιότητές τους (άρθρο 9). Εξουσιοδοτούνται, επίσης, οι αρμόδιες αρχές για τον καθορισμό των ορίων των λιμενικών εγκαταστάσεων και λιμένων (άρθρο 10). Θεσπίζεται, ακόμη, υποχρέωση παροχής πληροφοριών ασφάλειας από τους πλοιάρχους προς τις αρμόδιες αρχές προ της εισόδου των πλοίων σε λιμένα ή της κατάπλευσής τους σε λιμενική εγκατάσταση της επικράτειας (άρθρο 11), και παρέχεται δυνατότητα εφαρμογής ισοδύναμων ρυθμίσεων ασφάλειας και εναλλακτικών προσωρινών μέτρων ασφάλειας (άρθρο 12). Περαιτέρω, παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση προεδρικού διατάγματος το οποίο θα ρυθμίζει την πιστοποίηση των λιμενικών εγκαταστάσεων και τη διαδικασία διενέργειας ελέγχων των λιμένων και των λιμενικών εγκαταστάσεων, καθώς και προεδρικού διατάγματος το οποίο θα καθορίζει τα απαιτούμενα προσόντα των εθνικών ελεγκτών για τη διενέργεια ελέγχου στο πλαίσιο της Διεθνούς Σύμβασης για την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα (άρθρο 13). Παρέχεται επίσης εξουσιοδότηση για την έκδοση υπουργικής από-

φασης η οποία θα ρυθμίζει ζητήματα ασκήσεων ετοιμότητας υπόχρεων πλοίων και λιμενικών εγκαταστάσεων, και εκπαίδευσης σε ζητήματα ασφάλειας των πληρωμάτων των πλοίων, των Α.Α.Π., των Υ.Α.Ε., των Υ.Α.Λ.Ε. και του προσωπικού ασφάλειας των λιμενικών εγκαταστάσεων (άρθρο 14). Τέλος, θεσπίζονται κυρώσεις για την παράβαση του Κανονισμού, του Νοσχ και των κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενων πράξεων (άρθρο 17).

Το Νοσχ συμπληρώνεται με διατάξεις οι οποίες, μεταξύ άλλων, αφορούν στη δυνατότητα του Ναυτικού Επιμελητηρίου Ελλάδας να συνιστά εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα καθώς και να συνιστά ή να συμμετέχει σε κεφαλαιουχικές εταιρίες (άρθρο 19), και στην επιβολή ανταποδοτικού τέλους χρήσης λιμένα σε πάσης φύσεως όχημα επιβιβαζόμενο σε ή αποβιβαζόμενο από πλοίο γραμμών του εσωτερικού ή του εξωτερικού, με ελληνική ή ξένη σημαία (άρθρο 20).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 2

Με το προτεινόμενο άρθρο δίδονται ορισμοί βασικών εννοιών και όρων για την εφαρμογή του Νοσχ συμφώνως προς τα οριζόμενα στην ανωτέρω κοινοτική νομοθεσία.

Έτσι, το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής ορίζεται ως Ενιαία Αρμόδια Αρχή (άρθρο 2 σημ. 5). Ο ορισμός Ενιαίας Αρμόδιας Αρχής για τον συντονισμό και τον έλεγχο της εφαρμογής των μέτρων ασφάλειας στις θαλάσσιες μεταφορές καθίσταται αναγκαίος ενόψει του μεγάλου αριθμού των εμπλεκόμενων φορέων στην εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας [βλ. αιτιολογική έκθεση Κανονισμού σημ. (14)].

Η Διεύθυνση Ελέγχου Διαχείρισης Ασφάλειας Πλοίων και Λιμενικών Εγκαταστάσεων του ανωτέρω Υπουργείου ορίζεται ως Συντονιστικό Κέντρο με αρμοδιότητα τη διευκρίνιση, την παρακολούθηση, τη λήψη, τη διαχείριση και την παροχή πληροφοριών για την εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας πλοίων, λιμενικών εγκαταστάσεων και λιμένων (άρθρο 2 σημ. 13 Νοσχ). Το Συντονιστικό Κέντρο, επομένως, καθίσταται αρμόδιο τόσο για θέματα ασφάλειας στη θάλασσα όσο και για θέματα ασφάλειας λιμένα [δυνατότητα που παρέχεται από το άρθρο 12 της Οδηγίας, συμφώνως προς το οποίο τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ως συντονιστικό κέντρο για θέματα ασφάλειας λιμένα (άρθρο 3 σημ. 4 της Οδηγίας) το συντονιστικό κέντρο για την ασφαλεία στη θάλασσα που ορίζεται συμφώνως προς τον Κανονισμό (άρθρο 2 σημ. 6 του Κανονισμού)].

Η αρμόδια αρχή για θέματα ασφάλειας σε συγκεκριμένο λιμένα ή λιμένες στην περιοχή ευθύνης Λιμενικής Αρχής ορίζεται ως Αρχή Ασφάλειας Λιμένα

(βλ. άρθρο 2 σημ. 15 και άρθρο 5 της Οδηγίας). Πρόκειται για την αρχή που, όπως ορίζεται κατωτέρω στο άρθρο 4 παρ. 2 του Νσχ, συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής κατά περιοχή ευθύνης κάθε Λιμενικής Αρχής, με αρμοδιότητα την κατάρτιση και εφαρμογή σχεδίου ασφάλειας λιμένα ή λιμένων (σχετ. άρθρο 5 παρ. 2 της Οδηγίας). Ενόψει της γενικότητας της διατύπωσης του ορισμού της Αρχής στο προτεινόμενο άρθρο 2 σημ. 15 θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να παραπέμπει η προτεινόμενη διάταξη στις διατάξεις του Νσχ που ορίζουν τον τρόπο συγκρότησης και τις αρμοδιότητές της ή να συμπληρωθεί ο προτεινόμενος ορισμός της Αρχής με την αναφορά της βασικής της αρμοδιότητας, που συνίσταται στην κατάρτιση και την εφαρμογή σχεδίων ασφάλειας λιμένα βάσει των πορισμάτων των αξιολογήσεων ασφάλειας του λιμένα.

2. Επί του άρθρου 3 παρ. 1 στ) και ζ)

Στην προτεινόμενη παρ. 1 περ. στ) γίνεται αναφορά στις λιμενικές εγκαταστάσεις των περ. γ) και δ), ενώ οι λιμενικές εγκαταστάσεις αναφέρονται στις περ. δ) και ε).

Ομοίως, στην περ. ζ) γίνεται αναφορά στους λιμένες της περ. ε), ενώ οι λιμένες αναφέρονται στην περ. στ).

3. Επί των άρθρων 5 παρ. 1 και 9 παρ. 1

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 1, οι φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμενικών εγκαταστάσεων της επικράτειας ορίζουν Υπευθύνους Ασφάλειας για τη λιμενική εγκατάσταση, εκτός αν ορίζεται άλλως σε έγγραφες συμφωνίες είτε μεταξύ του κυρίου των λιμενικών εγκαταστάσεων και του φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσής τους είτε μεταξύ του τελευταίου και τρίτου (υπομισθωτή). Κατωτέρω, στο άρθρο 9 παρ. 1 ορίζεται ότι για κάθε υπόχρεη λιμενική εγκατάσταση της χώρας, ο Υπεύθυνος Ασφάλειας Λιμενικής Εγκατάστασης, όπως και ο αναπληρωτής του, προτείνονται από τον φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσής της και εγκρίνονται από το Συντονιστικό Κέντρο, εφόσον διαθέτει τα απαιτούμενα προσόντα. Το ανωτέρω σημείο ως προς τον τρόπο ορισμού των Υπευθύνων Ασφάλειας στις λιμενικές εγκαταστάσεις της χώρας χρήζει ενδεχομένως διευκρίνισης, ενόψει ιδίως και της εκτεταμένης αρμοδιότητάς των ως άνω οργάνων σε θέματα ασφάλειας. Περαιτέρω, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να διευκρινισθούν ορισμένα ζητήματα σχετικά προς το καθεστώς των ανωτέρω οργάνων, όπως, επί παραδείγματι, το αν υπηρετούν επί θητεία (πρβλ. άρθρο 4 παρ. 2 για τον Υπεύθυνο Ασφάλειας Λιμένα, ο οποίος διορίζεται από τον

Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής για χρονικό διάστημα όχι μικρότερο του έτους μετά από εισήγηση της Αρχής Ασφάλειας Λιμένα).

4. Επί του άρθρου 5 παρ. 3

Η προτεινόμενη διάταξη παρέχει τη δυνατότητα στους φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμενικών εγκαταστάσεων να αναθέτουν σε ιδιωτικές εταιρίες παροχής υπηρεσιών ασφάλειας, εφοδιασμένες με την κατά τον νόμο απαιτούμενη άδεια, την άσκηση των ελέγχων που προβλέπονται από τα εγκεκριμένα σχέδια ασφάλειας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται ιδίως οι έλεγχοι προσώπων, αποσκευών και φορτίων, οι έλεγχοι πρόσβασης και η επιτήρηση της ασφάλειας των λιμενικών εγκαταστάσεων. Για την άσκηση των ανωτέρω δραστηριοτήτων απαιτείται η έκδοση άδειας από την οικεία λιμενική αρχή, οι προϋποθέσεις και οι όροι της οποίας καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής.

Σημειώνεται ότι νομοθετικές διατάξεις (άρθρο 36 του π.δ. 410/1995 και άρθρο 45 του ν. 2218/1994) κατά το μέρος που προέβλεπαν ευθέως ή επέτρεπαν την ανάθεση αστυνομικής φύσεως αρμοδιοτήτων (βεβαίωση παράβασης, ακινητοποίηση οχημάτων, επιβολή προστίμων) σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου είχαν κριθεί αντίθετες στις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 3 και 26 παρ. 2 του Συντάγματος, κατά την έννοια των οποίων η αστυνομική εξουσία, ως κατεξοχήν δημόσια εξουσία και έκφραση κυριαρχίας, ασκείται δια της αστυνομικής αρχής μόνο από το κράτος (ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου) και όχι από ιδιώτες (βλ. ΣτΕ [ΟΛ] 1934/1998). Εντούτοις, η ανάθεση σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, καθηκόντων ελέγχου προσώπων και πραγμάτων στους χώρους των αεροδρομίων, κατόπιν άδειας της αστυνομικής αρχής (άρθρα 1 παρ. 1 περ. ζ, και 2 του ν. 2518/1997, που αφορούν και στις ιδιωτικές επιχειρήσεις οι οποίες παρέχουν σε τρίτους, υπηρεσίες ελέγχου ασφάλειας πληρωμάτων, επιβατών, χειραποσκευών, αποσκευών, φορτίου και ταχυδρομικού υλικού σε λιμένες, καθώς και ελέγχου πρόσβασης στους χώρους και τις εγκαταστάσεις τους εν γένει, μετά από έγκριση της αρμόδιας λιμενικής αρχής) κρίθηκε ότι δεν αντίκειται στις ανωτέρω διατάξεις του Συντάγματος ούτε συνιστά ανεπίτρεπτη εκχώρηση σε ιδιώτες, υπηρεσίας που ανήκει στη δημόσια εξουσία, διότι, συμφώνως προς τις ρυθμίσεις του σχετικού Κανονισμού Ασφάλειας, διαφυλάσσονταν οι αρμοδιότητες της Ελληνικής Αστυνομίας, των Επιθεωρητών Ασφάλειας και της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αερολιμένων της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας ως προς την τήρηση της τάξης και της ασφάλειας, την οργάνωση των μέτρων ασφάλειας

και τη διενέργεια ελέγχων του σχετικού συστήματος, τον υποχρεωτικό σωματικό έλεγχο, την ανάκληση της άδειας και των πιστοποιητικών καταλληλότητας, την επιβολή υποχρεώσεων, προστίμων και λοιπών κυρώσεων (ΣΤΕ 3946/2002).

Εξ άλλου, σημειώνεται ότι, συμφώνως προς το άρθρο 2 παρ. 3 του ν. 3389/2005, οι δραστηριότητες που κατά το Σύνταγμα ανήκουν άμεσα και αποκλειστικώς στο κράτος, και ιδίως [...] η αστυνόμευση [...], δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, σύμβασης συνεργασίας, δηλαδή, μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού φορέα -κατά την έννοια του ανωτέρω νόμου- προκειμένου περί της εκτέλεσης έργων ή και της παροχής υπηρεσιών στους τομείς αρμοδιότητας του δημόσιου φορέα.

5. Επί του άρθρου 9 παρ. 2

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη οι υπεύθυνοι ασφάλειας (Υ.Α.Ε., Υ.Α.Λ.Ε., Υ.Α.Λ., παρ. 1 αυτού του άρθρου) εφαρμόζουν, μεταξύ άλλων, τα εγκεκριμένα σχέδια ασφάλειας. Ειδικώς ως προς την εφαρμογή του σχεδίου ασφάλειας λιμένα παρατηρείται ότι, εκ του άρθρου 4 παρ. 2, αρμόδια καθίσταται και η Αρχή Ασφάλειας Λιμένα, συμφώνως άλλωστε και προς τα οριζόμενα στην Οδηγία. Η Οδηγία, ειδικότερα, απαιτεί από τα κράτη μέλη να ορίσουν αρχή ασφάλειας λιμένα υπεύθυνη για την κατάρτιση και την εφαρμογή σχεδίων ασφάλειας λιμένα (άρθρο 5 παρ. 1 και 2), καθώς και υπευθύνους ασφάλειας λιμένα, οι οποίοι θα λειτουργούν ως σημεία επαφής για θέματα σχετικά με την ασφάλεια των λιμένων (άρθρο 9 παρ. 1 και 2). Κατόπιν των ανωτέρω, και ενόψει της αλληλοκάλυψης αρμοδιοτήτων μεταξύ Αρχής Ασφάλειας Λιμένα και Υπευθύνου Ασφάλειας Λιμένα η οποία ενδέχεται να ανακύψει κατά την εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων, το ανωτέρω σημείο του Νσχ χρήζει διευκρίνισης.

Περαιτέρω ορίζεται ότι οι υπεύθυνοι ασφάλειας ευθύνονται για την αναθεώρηση των αξιολογήσεων ασφάλειας και των σχεδίων ασφάλειας οποτεδήποτε κριθεί αναγκαίο και τουλάχιστον άπαξ ανά πενταετία. Σχετικώς σημειώνεται ότι οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την αναθεώρηση των εγκεκριμένων μελετών αξιολόγησης ασφάλειας και σχεδίων ασφάλειας πλοίων, λιμενικών εγκαταστάσεων και λιμένων καθορίζονται με υπουργική απόφαση (άρθρο 8 παρ. 4). Επομένως, η ως άνω αναθεώρηση των αξιολογήσεων ασφάλειας και των σχεδίων ασφάλειας προϋποθέτει την έκδοση της σχετικής υπουργικής απόφασης.

6. Επί του άρθρου 14

Η προτεινόμενη διάταξη παρέχει νομοθετική εξουσιοδότηση στον Υπουρ-

γό Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής να ρυθμίζει με απόφασή του θέματα που αφορούν, μεταξύ άλλων, στην εκπαίδευση σε θέματα ασφάλειας των πληρωμάτων των πλοίων, των Υ.Α.Ε., των Υ.Α.Λ.Ε. και του προσωπικού ασφάλειας των λιμενικών εγκαταστάσεων. Κατωτέρω, στην παρ. 2 του άρθρου ορίζεται ότι η εκπαίδευση των Αξιωματικών Ασφάλειας Πλοίου, των πληρωμάτων των πλοίων, των Υ.Α.Ε., των Υ.Α.Λ.Ε. και του προσωπικού ασφάλειας των λιμενικών εγκαταστάσεων διενεργείται από δημόσιους και ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς φορείς ναυτικής κατάρτισης και επιμόρφωσης, όπως αυτοί προβλέπονται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

Σκόπιμο θα ήταν, ενδεχομένως, να διευκρινισθεί αν οι δημόσιοι και ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί φορείς ναυτικής κατάρτισης και επιμόρφωσης θα παρέχουν και εκπαίδευση σε θέματα ασφάλειας κατά τα οριστησόμενα με την υπουργική απόφαση της παρ. 1, οπότε η προβλεπόμενη στην παρ. 1 εκπαίδευση σε θέματα ασφάλειας θα αφορά και στους Αξιωματικούς Ασφάλειας Πλοίου, οι οποίοι αναφέρονται μόνο στην παρ. 2.

7. Επί του άρθρου 17 στοιχ. Β παρ. 1 και 2

Στη διάταξη του εδ. α της παρ. 1 στοιχ. Β του άρθρου 17 προβλέπεται ότι ο πλοίαρχος ημεδαπού ή υπό ξένη σημαία πλοίου ο οποίος δεν συμμορφώνεται προς την απόφαση η οποία προβλέπεται από τη διάταξη της παρ. 1 α) στοιχ. Α του άρθρου, τιμωρείται με φυλάκιση δύο μηνών. Το δεύτερο εδάφιο της ίδιας παραγράφου (1 στοιχ. Β) προβλέπει ότι με την ίδια ποινή τιμωρείται και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο το οποίο εν γνώσει του συμπράττει ή συντελεί στην τέλεση του ανωτέρω αδικήματος. Επίσης, η προτεινόμενη διάταξη του εδ. α της παρ. 2 στοιχ. Β του άρθρου προβλέπει ότι ο νόμιμος εκπρόσωπος του φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης της λιμενικής εγκατάστασης ο οποίος επιχειρεί τη λειτουργία της κατά παράβαση της εκδοθείσας συμφώνως προς την παρ. 1 α) στοιχ. Α του άρθρου απόφασης τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο μηνών.

Διά του εδ. α της παρ. 1 και του εδ. α της παρ. 2 στοιχ. Β του άρθρου εισάγονται δυο γνήσια ιδιαίτερα εγκλήματα και ορίζεται ότι ο δράστης στην παρ. 1 πρέπει να φέρει την ιδιότητα του πλοιάρχου ημεδαπού ή υπό ξένη σημαία πλοίου, στη δε παρ. 2, την ιδιότητα του νόμιμου εκπροσώπου του φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμενικής εγκατάστασης. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 εξομοιώνει υποχρεωτικώς, από πλευράς πλαισίου ποινής, τον αυτουργό με οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο το οποίο εν γνώσει του συμπράττει ή συντελεί στην τέλεση του εγκλήματος του εδ. α της παρ. 1. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 προβλέπει ότι με την ίδια ποινή τιμωρείται και

οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο το οποίο εν γνώσει του συμπράττει στην τέλεση του αδικήματος που περιγράφεται στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2.

Η συναυτουργία και η συμμετοχή (ηθική αυτουργία, συνέργεια) στο έγκλημα ορίζονται κατά την υποκειμενική και αντικειμενική τους υπόσταση στα άρθρα 45-49 ΠΚ. Η φράση του εδ. β της παρ. 1 στοιχ. Β «συμπράττει ή συντελεί στην τέλεση του εν λόγω αδικήματος» περιγράφει μορφές συμπεριφοράς οι οποίες υπάγονται στην αντικειμενική υπόσταση της συναυτουργίας και της συμμετοχής (ηθικής αυτουργίας, άμεσης ή απλής συνέργειας), οι λέξεις όμως «συμπράττει» και «συντελεί» έχουν ευρύτερο περιεχόμενο και δεν χρησιμοποιούνται στον Ποινικό Κώδικα (ΠΚ). Επίσης, η χρήση τη λέξης «συμπράττει» που αναφέρεται στο εδ. β της παρ. 2 ενδέχεται να δημιουργήσει αμφιβολίες αν στο περιεχόμενό της περιλαμβάνεται μόνο η συναυτουργία ή και μορφές συμμετοχής. Συνεπώς, θα ήταν ενδεχομένως νομοτεχνικώς ορθότερο να αναδιατυπωθούν το εδ. β της παρ. 1 και το εδ. β της παρ. 2 στοιχ. Β του άρθρου και να χρησιμοποιηθούν οι όροι που αναφέρονται στις οικείες διατάξεις του ΠΚ (άρθρα 45-47).

Σημειωτέον ότι η φράση «εν γνώσει» αποκλείει, συμφώνως προς το άρθρο 27 παρ. 2 εδ. α ΠΚ, τον ενδεχόμενο δόλο κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 46 και 47 ΠΚ για την ηθική αυτουργία και τη συνέργεια, οι οποίες αξιώνουν την ύπαρξη οποιουδήποτε είδους δόλου. Κατά συνέπεια, συμφώνως προς τις προτεινόμενες διατάξεις του εδ. β της παρ. 1 και του εδ. β της παρ. 2 στοιχ. Β, η απαιτούμενη μορφή υπαιτιότητας είναι άμεσος δόλος, χωρίς να αρκεί ο ενδεχόμενος δόλος.

8. Επί του άρθρου 19 παρ. 1

Προτείνεται να διαγραφούν οι λέξεις «οποιασδήποτε νομικής μορφής» μετά από τις λέξεις «εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα» στην προτεινόμενη προστιθέμενη περ. κη) α) της παρ. 1 του άρθρου.

9. Επί του άρθρου 20

Με την προτεινόμενη διάταξη θεσπίζεται για κάθε φύσεως όχημα κινούμενο επί τροχών, επιβιβαζόμενο σε πλοίο γραμμών του εσωτερικού ή του εξωτερικού, με ελληνική ή ξένη σημαία ή αποβιβαζόμενο από αυτό, ειδικό τέλος χρήσης λιμένα υπέρ των φορέων διοίκησης και εκμετάλλευσης των λιμένων επιβίβασης και αποβίβασης. Το τέλος είναι ανταποδοτικό «για την κατασκευή, συντήρηση, λειτουργία και εκσυγχρονισμό των λιμενικών εγκαταστάσεων και υποδομών που απαιτούνται για την καλύτερη διακίνηση των πάσης φύσεως οχημάτων που έχουν σκοπό την επιβίβασή τους στα πλοία ή την αποβίβασή τους από αυτά».

Σχετικώς παρατηρείται ότι με την παρ. 13 του άρθρου 26 του ν. 1828/1989 (η οποία καταργήθηκε με το άρθρο 29 παρ. 3 του ν. 3448/2006) είχε θεσπισθεί η επιβολή, με σχετική απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, τέλους υπέρ των δήμων και κοινοτήτων στην περιφέρεια των οποίων λειτουργούσαν λιμάνια, για κάθε είδους όχημα που επιβιβαζόταν σε οχηματαγωγό πλοίο, με προορισμό λιμάνι του εξωτερικού. Το τέλος κρίθηκε ότι δεν είχε ανταποδοτικό χαρακτήρα, διότι δεν συνιστούσε αντάλλαγμα ορισμένης ιδιαίτερης υπηρεσίας παρεχόμενης ειδικώς προς τα πρόσωπα που βαρύνονταν με την καταβολή του, ήτοι τους κατόχους οχημάτων που επιβιβαζόνταν σε οχηματαγωγά πλοία με προορισμό λιμένα του εξωτερικού, αλλά επιβλήθηκε για τη δημιουργία εσόδων προκειμένου περί της εκτέλεσης έργων δυνάμενων να ωφελήσουν εντελώς αόριστο κύκλο προσώπων (ΣτΕ 3556/1998).

Αθήνα, 26 Νοεμβρίου 2006

Οι εισηγητές
Αθανασία Διονυσοπούλου
Επιστημονική Συνεργάτις
Γεωργία Μακροπούλου
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο προϊστάμενος του Β΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Επ. Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών